

Biztos adatok madaraink táplálkozásáról.

— Tizedik közlemény. —

Irta: CSIKI ERNŐ.

Positive Daten über die Nahrung unserer Vögel.

— Zehnte Mitteilung. —

Von: E. CSIKI.

A hazai madarak gyomortartalmának vizsgálatáról szóló tanulmányaim során¹⁾ legutóbb a szarka (*Pica pica* L.) képezte vizsgálódásaim tárgyát, melyekről alábbiakban számolhatok be.

Während des Studiums des Mageninhaltes unserer heimischen Vögel¹⁾ bildete zuletzt die Elster (*Pica pica* L.) den Gegenstand meiner Untersuchungen, über welche ich im Folgenden berichten kann.

59. *Pica pica* L.

A szarka gazdasági szerepéről a természet háztartásában éppen azon tulajdonságánál fogva, hogy örökké ott settenkedik a gazdasági udvar körül, elég jó megfigyeléseink voltak, úgy hogy irodalmunkban úgy CHERNEL²⁾, mind HERMAN³⁾ találóan jellemzik működését. Táplálékát számtalan rovar mellett, egereken és a házak körüli hulladékon kívül, főleg költés idején temérdek apró madár, csibe stb. képezi, úgy hogy a haszon, melyet működése közben hoz, messze mögötte marad az okozott kárnak.

Über die wirtschaftliche Bedeutung der Elster im Haushalte der Natur hatten wir gute Beobachtungen, besonders durch ihre Gewohnheit sich immer um den Wirtschaftshof aufzuhalten, so dass in unserer Literatur so CHERNEL²⁾ wie auch HERMAN³⁾ ihr wirken treffend beschreiben. Ihre Nahrung besteht ausser vielen Insekten, aus Mäusen und Abfällen der Häuser, hauptsächlich zur Brutzeit aus zahlreichen kleinen Vögeln, Hühnchen etc., so dass der Nutzen, welchen sie durch ihr Treiben bringt, weit dem verursachten Schaden nachsteht.

¹⁾ Az előbbi közlemények az „Aquila“ XI. (1904.)—XXI. (1915.) kötetében jelentek meg.

²⁾ Magyarország Madarai. II. 1899. p. 561.

³⁾ A madarak hasznáról és káráról. 4. kiadás. 1914, p. 161.

¹⁾ Die früheren Mitteilungen erschienen in den Bänden XI. (1904.)—XXI. (1915.) der „Aquila“.

²⁾ Die Vögel Ungarns. II. Bd. 1899. p. 561. (ungarisch).

³⁾ Nutzen und Schaden der Vögel. 4. Auflage. 1914, p. 161 (ungarisch).

A szarka gyomortartalmából elég tekintélyes anyag állott rendelkezésemre; nem kevesebb mint 351 példány gyomortartalma gyült egybe évek során a m. kir. Madártani Intézet gyűjteményében, mely alábbi fejtegetések alapjául szolgált.

A megvizsgált anyag, az elejtés időrendjében történő felsorolás mellett, a következő volt:

1. [219.] Lasztomér, 1908. **I. 2**, Egér szőrözete, kukoricza- (7) és búzaszemek (10); Mäusehaare, Mais- (7) und Weizenkörner (10). — 2. [211.] Megyerics, 1908. **I. 3**, Egér maradványai; Überreste einer Maus. — 3. [220.] Lasztomér, 1908. **I. 3**, Egér maradványai, kukoricza- (2) és búza- (sok) szemek; Überreste einer Maus, Mais- (2) und Weizen- (viele) Körner. — 4. [89.] Komárom, 1905. **I. 9**, növényi részek és csontdarabkák; Pflanzenreste und Knochenstückchen. — 5. [165.] Szigetcsép, 1907. **I. 9**, árpa-szemek, szalma-részecekkék, tollak és kavicsok; Gerste-Körner, Strohstückchen, Federn und Kieselchen. — 6. [301.] Szent-Tamás, 1910. **I. 9**, egér (1) és durva homokszemecekkék; Maus (1) und grobe Sandkörnchen. — 7. [90.] Komárom, 1905. **I. 12**, növényi törmelék kevés húsmaradékkal; Pflanzliche und wenig Fleischreste. — 8. [195.] Törökbecse, 1908. **I. 12**, kukoricza-szemek (6), növényi törmelék, *Vespa vulgaris* (1), *Grylotalpa vulgaris* (1); Maiskörner (6), pflanzliche Reste, *Vespa vulgaris* (1), *Grylotalpa vulgaris* (1). — 9. [262.] Trencsén, 1909. **I. 12**, kukoricza-szemek (2), növényi törmelék, *Silpha obscura* (1); Maiskörner (2), pflanzliche Reste, *Silpha obscura* (1). — 10. [263.] Trencsén, 1909. **I. 12**, *Gryllus campestris* (1), *Ocypus edentulus* (1), növényi törmelék (Pflanzenreste.) — 11. [32.] Komárom, 1902. **I. 14**, *Buliminus* sp. (1), *Philonthus* sp. (1), *Baris lepidii* (1), *Baris coerulescens* (1), apró emlős csontrészei (Knochenreste eines kleinen Säugetieres), kukoricza-szemek (Maiskörner). — 12. [1.] Frankó, 1897. **I. 17**, *Cleous cinereus* (1), *Cantharis* sp. (1 larva) és sok buza- és kukoriczatörmelék (und viele Weizen- und Maiskörnchenreste). — 13. [67.] Szászrégen, 1904. **I. 17**, kukoricza-törmelék (Maisreste). — 14. [91.] Iharosberény, 1905. **I. 17**, kukoricza-szemek és más növényi részek; Maiskörner und andere vegetabilische Reste. — 15. [120.] Keszegfalu, 1906. **I. 17**, *Phyllobius* sp. (1), húsdarabkák (Fleischreste), 2 kukoricza-szem (2 Maiskörner) és növényi törmelék (und vegetabilische Reste). —

Was das untersuchte Material des Mageninhaltes der Elster anbelangt, so stand mir ein ziemlich ansehnliches Material zur Verfügung; im Laufe der Jahre sammelte sich in dem k. ung. Institut für Ornithologie nicht weniger als der Mageninhalt von 351 Exemplaren an, welches den Grund zu den folgenden Ausführungen bildete.

Das untersuchte Material war in chronologischer Reihenfolge des Erlegens angeführt, folgendes:

16. [130.] Keszegfalu, 1906. **I. 17**, sörték (Borsten), 2 búzaszem (2 Weizenkörner), árpa-pelyva (Gerstenspreu). — 17. [302.] Szélcseg, 1910. **I. 17**, egér (1) és 2 kukoricza-szem; Maus (1) und 2 Maiskörner. — 18. [92.] Komárom, 1905. **I. 18**, növényi részek és magvak; Vegetabilische Reste und Fruchtkörner. — 19. [264.] Temeskubin, 1909. **I. 18**, sok növénytörmelék (viele vegetabilische Reste), *Graphoderes cinereus* (1). — 20. [266.] Óverbász, 1909. **I. 20**, csontdarabkák (Knochensplitter), *Buliminus* sp. (1), *Grylotalpa vulgaris* (1), 4 kukoricza-szem (4 Maiskörner). — 21. [273.] Óverbász, 1909. **I. 20**, *Anisoplia lata* (1), *Psalidium maxillosum* (3), *Cleonus* sp. (1) és egyéb rovtörmelék (und andere Insektenreste). — 22. [131.] Keszegfalu, 1906. **I. 21**, Hús-maradékok (Fleischreste). — 23. [213.] Megyeres, 1908. **I. 21**, Hús-maradékok (Fleischreste), madárcsőr (Vogelschnabel), kukoricza-szemek (Maiskörner) és növényi törmelék (und vegetabilische Reste). — 24. [68.] Óverbász, 1904. **I. 24**, *Gryllus campestris* (1), kukoricza-törmelék (Maisreste). — 25. [56.] Komárom, 1904. **I. 25**, egérsontok (Mäuseknochen), kukoricza-szemek és törmelékük (Maiskörner und deren Bruchstücke). — 26. [93.] Iharosberény, 1905. **I. 25**, egér (Maus), kukoricza (Mais). — 27. [274.] Algyógy, 1909. **I. 25**, *Formica* sp. (5), kukoricza (Mais), növényi törmelék (Pflanzenbruchstücke). — 28. [69.] Óverbász, 1904. **I. 27**, kukoricza-törmelék (Mais-Bruchstücke). — 29. [57.] Görgény-Szent-Imre, 1903. **I. 28**, kukoricza-törmelék (Mais-Bruchstücke), csontdarabkák (Knochensplitter). — 30. [275.] Algyógy, 1909. **I. 28**, 9 kukoricza-szem (9 Maiskörner), növényi törmelék (vegetabilische Reste) és szőrök (Haare). — 31. [70.] Óverbász, 1904. **I. 31**, kukoricza (Mais) és növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 32. [94.] Komárom, 1905. **I. 31**, csontdarabkák (Knochensplitter). — 33. [223.] Óverbász, 1908. **I. 31**, egér (Maus), *Buliminus* sp. (1), *Cleonus* sp. (1), *Vespa vulgaris* (1), *Grylotalpa vulgaris* (1). — 34. [322.] Csepelsziget, 1911. **I. 31**, egér (Maus), kukoricza (Mais), csipkerózsa-magvak (Dornröschen Körner).
35. [71.] Szászrégen, 1904. **II. 2**, *Forficula auricularia* (1), kukoricza (Mais), növényi törmelék (Pflanzenbruchstücke). — 36. [72.] Szászrégen, 1904. **II. 2**, *Cantharis* sp. (3 larva), *Sitona sulcirostris* (2), *Vanessa* sp. (1 nympa), kukoricza (Mais), árpa (Gerste). — 37. [73.] Szászrégen, 1904. **II. 2**, *Cantharis* sp. (15 larva), *Sitona tibialis* (1), *Phytonomus punctatus* (1), *Subcoccinella 24-punctata* (1), kukoricza (Mais). — 38. [58.] Csukics, 1903. **II. 3**, *Tachinus* sp. (1), *Phyllobius oblongus* (2), *Phaedon cochleariae* (1), lepkebáb (Schmetterlingspuppe), *Grylotalpa vulgaris* (1), kukoricza (Mais). — 39. [168.] Keszegfalu, 1907. **II. 3**, kukoricza- és árpaszemek, szőrök (Mais- und Gerstekörner, Haare). — 40. [172.] Keszegfalu, 1907. **II. 3**, csontdarabkák (Knochensplitter),

árpa (Gerste), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 41. [132.] Szigetcsép, 1906. **II. 7**, *Gryllotalpa vulgaris* (1), árpa (Gerste), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 42. [173.] Keszegfalú, 1907. **II. 8**, egér (Maus), paizstetvek (Schildläuse) (6), árpa (Gerste), növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 43. [74.] Görgény-Szent-Imre, 1904. **II. 10**, *Pterostichus* (*Lagarus*) *vernalis* (8), *Helophorus aquaticus* (1), *Cantharis* sp. (4 larva), *Sitona* sp. (2), kukoricza (Mais), búza (Weizen), árpa (Gerste), növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 44. [75.] Görgény-Szent-Imre, 1904. **II. 10**, *Cantharis* sp. (1 larva), hús (Fleisch), juhgyapju (Schafwolle), kukoricza (Mais), búza (Weizen). — 45. [76.] Görgény-Szent-Imre, 1904. **II. 10**, *Cantharis* sp. (5 larva), *Sitona humeralis* (1), *Alophus triguttatus* (1), *Phytonomus punctatus* (1), búzaszemek (Weizenkörner). — 46. [77.] Görgény-Szent-Imre, 1904. **II. 10**, *Pterostichus strenuus* (2), *Cantharis* sp. (4 larva), *Sitona tibialis* (1), *Phytonomus punctatus* (1), kukoricza (Mais). — 47. [95.] Iharosberény, 1905. **II. 11**, egér (Maus), *Aphodius fimetarius* (1), *Gryllus campestris* (1), kevés növényi törmelék (wenig vegetabilische Reste). — 48. [6.] Liptóújvár, 1900. **II. 12**, csontdarabkák (Knochensplitter), árpaszemek (Gerstekörner). — 49. [265.] Temeskubin, 1909. **II. 12**, egér (Maus), kukoricza (Mais) növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 50. [207.] Pinczehely, 1907. **II. 13**, húsmaradékok (Fleischreste). — 51. [96.] Óverbász, 1905. **II. 14**, *Cossus cossus* (5 hernyó, 5 Raupen). — 52. [97.] B.-Szakállas, 1905. **II. 17**, *Helix pomatia* (1), *Cantharis* sp. (9 larva), *Agriotes* sp. (1), árpaszemek (Gerstekörner). — 53. [198.] Szigetcsép, 1907. **II. 18**, árpaszemek (Gerstekörner) és növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 54. [98.] Bálvány-Szakállas, 1905. **II. 20**, növényi törmelék, főleg zab (vegetabilische Bruchstücke, hauptsächlich Hafer). [Talán lótrágyából? — Vielleicht aus Pferdedünger?]. — 55. [3.] — 1908. **II. 25**, kisebb emlős nyakesigolyája (Wirbelbein eines kleineren Säugetieres), éneklő madár csőre (Schnabel eines Singvogels), *Amara bifrons* (1), *Philonthus* sp. (1), *Psolidium maxillosum* (1), *Phytonomus punctatus* F. (1), kukoricza (Mais), búza (Weizen). — 56. [99.] Óverbász, 1905. **II. 25**, csontdarabkák (Knochensplitter), kukoricza (Mais), növényi részek (vegetabilische Reste). — 57. [59.] Görgény-Szent-Imre, 1903. **II. 28**, kukoricza (Mais). — 58. [268.] Pusztakisfalú, 1909. **II. 28**, *Sitona* sp. (1), *Phytonomus punctatus* (1), növényi törmelék, közte fagyal-magvak (vegetabilische Bruchteile, darunter *Ligustrum*-Samenkörner).

59. [8.] Révfülöp, 1900. **III. 00**, kukoricza (Mais). — 60. [208.] Megyercs, 1908. **III. 8**, *Helix obvia* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 61. [303.] Rákospalota, 1910. **III. 9**, *Harpalus distinguendus* (1), *Rhizotrogus aequinoctialis* (1),

Vespa vulgaris (1), tojáshéjrézescskék (Eischalenteilchen). — 62. [133.] Nógrád-Kövesd, 1906. **III. 10**, *Silpha obscura* (1), *Aphodius prodromus* (sok — viele), *Cleonus 4-punctatus* (1), *Phyllobius* sp. (1), *Julus unilineatus* (1). — 63. [167.] Etelháza, 1907. **III. 12**, kukoricza (Mais). — 64. [260.] Szélszeg, 1909. **III. 12**, egér (Maus), csontszilánkok (Knochensplitter), kukoricza (Mais). — 65. [100.] Óverbász, 1905. **III. 15**, *Dytiscidae* sp. (15 larva), egér (Maus). — 66. [304.] Pécs, 1900. **III. 15**, *Silpha obscura* (1), *Opatrum sabulosum* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (30), *Cleonus cinereus* (1). — 67. [170.] Szent-Tamás (Arad m.), 1907. **III. 17**, növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke), árpa (Gerste). — 68. [276.] Nagy-Nyíres, 1909. **III. 18**, *Agonum viduum* (1), *Aphodius prodromus* (1), *Phyllobius betulae* (1), *Gryllus campestris* (1). — 69. [269.] Kőszeg, 1908. **III. 19**, Csontdarabkák (Knochensplitter), *Bembidion Andreae* (1), *Harpactor iracundus* (1), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke), — 70. [259.] Szélcseg, 1909. **III. 19**, egér (Maus), *Ichneumonidarum* sp. (1), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 71. [101.] Óverbász, 1905. **III. 21**, *Carabus cancellatus* (1), *Harpalus aeneus* (2), *Cleonus cinereus* (2), *Gryllus campestris* (1), *Julus unilineatus* (1). — 72. [277.] Nagy-Nyíres, 1909. **III. 21**, *Aphodius melanostictus* (1), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 73. [209.] Sárospatak, 1908. **III. 22**, *Aphodius sticticus* (1), *Eriirrhinus longimanus* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1), *Julus unilineatus* (1). — 74. [305.] Algyógy, 1910. **III. 22**, *Pterostichus niger* (1), *Harpalus aeneus* (1), *Aphodius prodromus* (20), *A. inquinatus* (1), *Geotrupes stercorarius* (1), *Cleonus cinereus* (1). — 75. [7.] Liptó-Újvár, 1900. **III. 24**, egér (Maus), kukoricza (Mais). — 76. [323.] Győr, 1911. **III. 24**, *Aphodius sticticus* (12), *A. inquinatus* (3), búza (Weizen). — 77. [12.] — 1901. **III. 25**, csonttöredékek (Knochensplitter), éjjeli lepke bábja (Puppe eines Nachtfalters), kukoricza és búza (Mais und Weizen). — 78. [306.] Szigetcsép, 1910. **III. 25**, *Harpalus aeneus* (1), *Hister fimetarius* (6), *Aphodius sticticus* (15), *Cleonus cinereus* (1), *Aelia acuminata* (3), *Eurygaster maura* (1). — 79. [13.] Szabadka, 1901. **III. 27**, kukoricza (Mais). — 80. [14.] Szabadka, 1901. **III. 27**, *Limonius aeruginosus* (1), *Ceuthorrhynchus cardui* (1), *Lucilia* sp. (1), *Aelia acuminata* (3), kukoricza és búza (Mais und Weizen). — 81. [134.] Zuberecz, 1906. **III. 27**, hús-részek és növényi törmelék (Fleischreste und vegetabilische Bruchstücke). — 82. [324.] Kőszeg, 1911. **III. 27**, *Phytonomus punctatus* (1), *Ph. variabilis* (2), *Julus unilineatus* (1), zab (Hafer), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 83. [169.] Keszegfalú, 1907. **III. 28**, kukoricza és zab (Mais und Hafer). — 84. [210.] Sárospatak, 1908. **III. 28**, *Lasius niger* (7), hús (Fleisch). — 85. [102.] Iharosberény, 1905. **III. 29**, *Harpalus aeneus* (2), *Amara aenea* (1), *Aphodius*

fimetarius (1), *Julus unilineatus* (3). — 86. [9.] Liptó-Újvár, 1900. **III. 30**, egér (Maus). — 87. [10.] Liptó-Újvár, 1900. **III. 30**, csontdarabkák (Knochensplitter), *Cantharis* sp. (8 larva), *Otiorrhynchus* sp. (1), kukoricza (Mais).

88. [212.] Megyeres, 1908. **IV. 1**, *Aphodius sticticus* (sok — viele), *A. inquinatus* (sok — viele), zab és növényi részek valószínűleg lótrágyából (Hafer und vegetabilische Reste wahrscheinlich aus Pferde-dünger). — 89. [341.] Tárnok, 1913. **IV. 4**, *Harpalus aeneus* (6), *Agonum viridicupreum* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (20), *Cassida nobilis* (1). — 90. [171.] Lasztómer, 1907. **IV. 5**, *Phaedon cochlearia* (4), búza (Weizen), növényi törmelék (vegetabilische Bruchstücke). — 91. [199.] Bilek, 1907. **IV. 7**, felismerhetetlen apró rovar-törmelék (nicht bestimm-bare kleine Insektenbruchteile), kukoricza (Mais), apró kavicszemek (kleine Kieselkörnchen). — 92. [15.] Nagyczenk, 1901. **IV. 9**, *Agonum Mülleri* (1), *Onthophagus fracticornis* (2), *Aphodius merdarius* (2), *A. prodromus* (4), árpa (Gerste). — 93. [253.] Szigetcsép, 1908. **IV. 10**, kukoricza (Mais). — 94. [307.] Algyógy, 1910. **IV. 10**, *Harpalus aeneus* (4), *Hister quadrimaculatus* (1), *Aphodius fimetarius* (2), *Phyllobius betulae* (1), *Julus* sp. (1). — 95. [308.] Nagy-Pestyén, 1910. **IV. 10**, *Harpalus aeneus* (2), *Aphodius fimetarius* (15), *A. granarius* (1), *A. prodromus* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1). — 96. [189.] Sárospatak, 1907. **IV. 12**, *Amara aenea* (15), *Oniticellus fulvus* (1), *Aphodius granarius* (2), *Tropinota hirta* (4). — 97. [254.] Szigetcsép, 1908. **IV. 13**, egér (Maus). — 98. [309.] Nagymaros, 1910. **IV. 13**, *Harpalus aeneus* (6), *Poecilus cupreus* (2), *Otiorrhynchus ligustici* (1). — 99. [310.] Csepel, 1910. **IV. 13**, *Carabus granulatus* (1), *Tanymericus palliatus* (1), *Cleonus cinereus* (1), *Camponotus vagus* (12), *Aelia acuminata* (1), *Palomena prasina* (1), *Lacerta* sp. juv. (állkapocs — Unterkiefer). — 100. [78.] Óverbász, 1904. **IV. 15**, *Poecilus cupreus* (1), *Rhizotrogus aequinoctialis* (1), *Melolontha* sp. (larva), *Serica holosericea* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), *Gryllus campestris* (1). — 101. [278.] Báld (Kolozs m.), 1909. **IV. 16**, *Agriotes* sp. (5 larva), *Otiorrhynchus ligustici* (1), magvak (Samen). — 102. [255.] Szigetcsép, 1908. **IV. 17**, *Psalidium maxillosum* (1), apró rovar-törmelék (kleine Insektenbruchteile). — 103. [2.] Sopron, 1897. **IV. 22**, *Melolontha vulgaris* (2), apró mészkődarabkák (kleine Kalksteinstückchen) (6). — 104. [79.] Szigetcsép, 1904. **IV. 22**, *Hister quadrimaculatus* (3), *Pentodon idiota* (2), *Tropinota hirta* (1), *Cleonus piger* (1), *Dorcadion aethiops* (2), *D. pedestre* (1). — 105. [214.] Sárospatak, 1908. **IV. 23**, *Silpha obscura* (1), *Meloë decorus* (1), *Dorcadion aethiops* (1), húsrészek (Fleisch-Reste). — 106. [224.] Megyeres, 1908. **IV. 23**, *Necrophorus vespillo* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), *Phyllobius glaucus* (1), *Tanymericus palliatus* (2), növényi magvak (Pflanzen-

amen). — 107. [215.] Ó-Fehértó, 1908. **IV. 26**, *Harpalus aeneus* (2), *Platus calceatus* (5), *Hister fimeterius* (1), *Serica holosericea* (1), *Tany-mecus palliatus* (1), 3 lepkebáb (3 Schmetterlingspuppen). — 108. [252.] Szigetcsép, 1908. **IV. 26**, egér (Maus), *Harpalus aeneus* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1). — 109. [311.] Csongrád megye, 1910. **IV. 26**, *Harpalus aeneus* (1), *Onthophagus taurus* (1), *Cleonus cinereus* (2), apró rovar-törmelék (kleine Insektenbruchteile), növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 110. [16.] Nádudvar, 1901. **IV. 27**, csirke tolla és csőre (Schnabel und Federn eines Hühnchens). — 111. [17.] Nádudvar, 1901. **IV. 27**, *Harpalus distinguendus* (2), *H. smaragdinus* (1), *Brachinus crepitans* (1), *Rhizotrogus* sp. (1 larva), kukorica (Mais). — 122. [154.] Keszegfalú, 1906. **IV. 27**, *Harpalus aeneus* (3), *Hister quadrimaculatus* (2), *Cleonus cinereus* (2). — 113. [103.] Szigetcsép, 1905. **IV. 25**, *Platus calceatus* (1), *Hister quadrimaculatus* (1), *H. quadrinotatus* (1), *Tropinota hirta* (2), *Psolidium maxillosum* (1), *Gryllus campestris* (1), *Eurygaster maura* (1). — 114. [104.] Keszegfalú, 1905. **IV. 28**, *Melolontha hippocastani* (5), *Otiorrhynchus multipunctatus* (3), *O. ligustici* (2). — 115. [325.] Kolozsvár, 1911. **IV. 29**, *Melolontha vulgaris* (2), *Cassida viridis* (1), *Adrastus limbatus* (1).

116. [106.] Óverbász, 1905. **V. 2**, *Harpalus aeneus* (10), *Ophonus pubescens* (2), *Rhizotrogus* sp. (2), *Otiorrhynchus* sp. (5), *Minyops variolosa* (1). — 117. [105.] Szigetcsép, 1905. **V. 3**, *Helix pomatia* (1), *Melolontha hippocastani* (5). — 118. [179.] Pécska, 1907. **V. 5**, *Elatер ephippium* (2), *Rhagium mordax* (1), *Cassida nebulosa* (1). — 119. [33.] Ószőny, 1902. **V. 6**, apró csontok (kleine Knochen), *Melolontha vulgaris* (26). — 120. [34.] Görgény-Szent-Imre, 1902. **V. 6**, egér (Maus), *Geotrupes vernalis* (1), *Melolontha hippocastani* (1), *Gryllus campestris* (2). — 121. [35.] Komárom, 1902. **V. 6**, *Helix obvia* (1), *H. vindobonensis* (1), *Copris lunaris* (1), *Melolontha hippocastani* (5), *Gryllus campestris* (5), apró rovar-törmelék (kleine Insektenbruchstücke), kavicszemecskék (Kieselkörnchen). — 122. [135.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Panagaeus bipustulatus* (1), *Harpalus politus* (1), *Pterostichus vernalis* (6), *Tropinota hirta* (3), *Lacon murinus* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1). — 123. [136.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. juv. (1), *Tropinota hirta* (4), *Notoxus monocerus* (1), *Tany-mecus palliatus* (8). — 124. [137.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. juv. (1), *Chlaenius nitidulus* (1), *Tropinota hirta* (3), *Peritelus familiaris* (1), *Tany-mecus palliatus* (5), *Odontotarsus purpleolineatus* (1). — 125. [138.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. juv. (1), *Agonum Mülleri* (15), *Copris lunaris* (1), *Elatер nigerrimus* (3), *Peritelus familiaris* (2), *Gryllotalpa vulgaris* (1). — 126. [139.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Cicindela campestris* (1), *Badister peltatus* (3), *Harpalus picipennis* (1), *Agonum Mülleri* (3), *Elatер nigerrimus*

mus (3). — 127. [140.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Harpalus tardus* (1), *H. picipennis* (1), *Onthophagus taurus* (2), *Cleonus punctiventris* (2), *Cl. cinereus* (2), *Phytonomus punctatus* (2), hernyó (Raupe) (1). — 128. [141.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Cicindela campestris* (1), *Melanotus castanipes* (1), *Eurygaster maura* (1), *Harpactor iracundus* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1). — 129. [142.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Badister peltatus* (2), *Harpalus tardus* (2), *H. picipennis* (3), *Tropinota hirta* (1), *Cleonus punctiventris* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1), *Gryllus campestris* (1), hernyó (Raupe) (2). — 130. [143.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Tropinota hirta* (4), *Agriotes ustulatus* (1), *Tanymecus palliatus* (6), *Gryllotalpa vulgaris* (3). — 131. [144.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Cicindela campestris* (1), *Harpalus tardus* (1), *H. picipennis* (2), *Melanotus castanipes* (1), *Gryllus campestris* (1). — 132. [145.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Tropinota hirta* (4), *Valgus hemipterus* (1), *Tanymecus palliatus* (3), hernyó (Raupe) (2). — 133. [146.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Tropinota hirta* (10). — 134. [147.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Copris lunaris* (1), *Tropinota hirta* (1), *Phytonomus punctatus* (1). — 135. [148.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Tropinota hirta* (1), *Melanotus castanipes* (2), *Phytonomus punctatus* (2), hernyó (Raupe) (1). — 136. [149.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Harpalus tardus* (2), *H. politus* (1), *Tropinota hirta* (1), *Melanotus castanipes* (4), *Gryllus campestris* (1). — 137. [150.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Helix obvia* (1), *Tropinota hirta* (2), *Elater nigerrimus* (2), *Melanotus castanipes* (1), *Peritelus familiaris* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1). — 138. [151.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), *Harpalus tardus* (4), *Serica holosericea* (1), *Melanotus castanipes* (2), *Cleonus cinereus* (2). — 139. [152.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Harpalus tardus* (1), *Tropinota hirta* (4), *Lacon murinus* (1), *Melanotus castanipes* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (2). — 140. [153.] Tura, 1906. **V. 6**, (juv.) *Lacerta* sp. (1), egér (Maus), *Tropinota hirta* (8), *Agriotes sputator* (1), *Cleonus cinereus* (2). — 141. [19.] Palics, 1901. **V. 10**, *Harpalus aeneus* (2), *Melolontha vulgaris* (1 larva), *Cassida nebulosa* (1), *Palomena prasina* (2), apró rovarörmelék (kleine Insektenbruchstücke). — 142. [18.] Szigetcsép, 1901. **V. 13**, *Helix pomatia* (1), *Harpalus distinguendus* (2), *H. politus* (1), *Copris lunaris* (1), *Gryllus campestris* (5). — 143. [36.] Görgény-Szent-Imre, 1902. **V. 13**, *Melolontha hippocastani* (1). — 144. [107.] Szigetcsép, 1905. **V. 14**, *Hister quadrimaculatus* (2), *Melolontha vulgaris* (2). — 145. [312.] Németsesernye, 1910. **V. 15**, *Pentodon idiota* (1), *Cleonus pedestris* (1), *Gryllus campestris* (1). — 146. [326.] Peszér, 1911. **V. 15**, *Aphodius granarius* (2), *A. sticticus* (1), *A. erraticus* (1), *Sphenophorus abbreviatus* (1), *Dorcadion Cervae* (3). — 147. [180.] Cselej, 1907. **V. 16**, Melo-

lontha hippocastani (4). — 148. [11.] Szigetcsép, 1901. **V. 17**, Zabrus tenebrioides (1), Palomena prasina (1), Libellulidarum sp. (1 nympa). — 149. [279.] Péczel, 1909. **V. 18**, Agonum viridicupreum (1), Silpha obscura (2), Hister fimetarius (6), Staphylinus sp. (1), Aphodius erraticus (2), Psalidium maxillosum (1), Araneidarum sp. (1), kukoricza (Mais). — 150. [280.] Szászfenes, 1909. **V. 20**, (juv.) Harpalus distinguendus (2), Minyops variolosa (1). — 151. [281.] Szászfenes, 1909. **V. 20**, (juv.) Harpalus distinguendus (1) és apró rovartörmelék (und kleine Insektenbruchteile). — 152. [282.] Szászfenes, 1909. **V. 20**, (juv.) Lacerta sp. (1), Carabus cancellatus (1), Harpalus distinguendus (1). — 153. [283.] Szászfenes, 1909. **V. 20**, (juv.) egér (Maus), Cetonia metallica (1). — 154. [284.] Szászfenes, 1909. **V. 20**, (juv.) Lacerta sp. (ossa), Onthophagus verticicornis (4). — 155. [37.] Ószőny, 1909. **V. 21**, Helix obvia (1), Harpalus sp. (1 larva), Copris lunaris (1), Melolontha hippocastani (1), Athous niger (2). — 156. [327.] Kőhidgyarmat, 1911. **V. 22**, Calosoma inquisitor (1), Melolontha hippocastani (1), Helix sp. (1). — 157. [285.] Óverbász, 1909. **V. 23**, Pentodon idiota (1), Psalidium maxillosum (1). — 158. [80.] Szigetcsép, 1904. **V. 25**, Onthophagus verticicornis (1), Copris lunaris (1), Otiorrhynchus ligustici (1), Eusomus ovulum (1) és sok apró rovartörmelék (und viele kleine Insektenbruchstücke). — 159. [81.] Szigetcsép, 1904. **V. 25**, Harpalus aeneus (20), Amara aenea (2), sok rovartörmelék (viele Insektenbruchstücke), 1 kavics (Kiesel). — 160. [289.] Keszegfalv, 1909. **V. 25**, Oniticellus fulvus (1), Gnorimus variabilis (2). — 161. [38.] Ószőny, 1902. **V. 26**, Melolontha hippocastani (9), Gryllus campestris (1). — 162. [22.] Náduvdvar, 1901. **V. 27**, Hister quadrinotatus (1), Aphodius granarius (1), A. prodromus (6), Anisoplia sp. (10), Longitarsus sp. (1). 4 tökmag (4 Kürbisskerne). — 163. [286.] Óverbász, 1909. **V. 28**, Onthophagus Amyntas (1), Psalidium maxillosum (6), Cleonus cinereus (1). — 164. [328.] Csíkcsatószeg, 1911. **V. 28**, Hister fimetarius (1), Melolontha vulgaris (1), Dorcadion pedestre (1) és néhány apró madártoll (und einige kleine Vogelfedern). — 165. [174.] Sárospatak, 1907. **V. 29**, Melolontha vulgaris (1), Tropinota hirta (1), Cleonus punctiventris (2), Gryllus campestris (3), babszemek (Bohnen). — 166. [175.] Sárospatak, 1907. **V. 29**, madártollak (Vogelfedern), Helix pomatia (1), Melolontha vulgaris (1), Psalidium maxillosum (1), Gryllus campestris (1). — 167. [176.] Sárospatak, 1907. **V. 29**, Aphodius atramentarius (2), Geotrupes sp. (1), Melolontha vulgaris (1), Cleonus cinereus (1). — 168. [177.] Sárospatak, 1907. **V. 29**, csontszilánkok (Knochensplitter), Melolontha vulgaris (1), Gryllus campestris (3). — 169. [178.] Sárospatak, 1907. **V. 29**, Staphylinus sp. (1), Rhizotrogus aequinoctialis (1), Cetonia metallica (1), Dorcadion aethiops (1), Gryllus campestris (1). —

170. [221.] **Pancsova**, 1908. **V. 29**, *Poecilus cupreus* (1), *Cleonus cinereus* (1), *Dorcadion aethiops* (1), *Gryllus campestris* (1). — 171. [313.] **Mindszent** (Csongrád m.), 1910. **V. 29**, *Aphodius erraticus* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), *Cleonus cinereus* (2), elfogyasztott tojás maradványai (Reste eines verzehrten Eies). — 172. [21.] **Ószöny**, 1901. **V. 31**, (juv. ♂), *Arvicola arvalis* (1), *Silpha obscura* (1).
173. [20.] **Ludas**, 1901. — — *Pentodon idiota* (1), *Tanymecus palliatus* (1), *Dorytomus* sp. (1), *Dorcadion fulvum* (1), *D. pedestre* (2). — 174. [39.] **Ószöny**, 1902. **VI. 1**, *Melolontha hippocastani* (10). — 175. [40.] **Ószöny**, 1902. **VI. 1**, *Silpha obscura* (1), *Melolontha hippocastani* (4). — 176. [41.] **Ószöny**, 1902. **VI. 1**, *Pupa* sp. (1), *Melolontha hippocastani* (18), *Elateridarum* sp. (1 larva). — 177. [42.] **Ószöny**, 1902, **VI. 1**, *Silpha obscura* (1), *Melolontha hippocastani* (12). — 178. [186.] **Lasztómér**, 1907. **VI. 2**, *Harpalus distinguendus* (2), *Melolontha vulgaris* (1), *Anthonomus cinctus* (1), *Stenobothrus* sp. (3 pull.), *Caloptenus italicus* (1). — 179. [222.] **Szerep**, 1908. **VI. 3**, *Planorbis corneus* (2), *Gryllus campestris* (1), növényi törmelék (vegetabilische Reste). — 180. [342.] **Zsögöd**, 1913. **VI. 8**, *Elaphrus uliginosus* (1), *Poecilus lepidus* (1), *Silpha carinata* (1), *S. obscura* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), *Phytonomus variabilis* (1), *Julus* sp. (1). — 181. [43.] **Ószöny**, 1902. **VI. 10**, *Staphylinus similis* (1), *Phyllopertha horticola* (12), *Melolontha hippocastani* (2), *Formica rufa* (2), *Gryllus campestris* (1). — 182. [287.] **Keszegfalva**, 1909. **VI. 16**, *Tropinota hirta* (1), *Tanymecus palliatus* (4), *Psalidium maxillosum* (1), *Vespa vulgaris* (1). — 183. [329.] **Szigetcsép**, 1911. **VI. 16**, *Byrrhus pilula* (1), apró rovar-törmelék (kleine Insektenbruchteile), *Morus alba* (mag, semina). — 184. [343.] **Zsögöd**, 1913. **VI. 16**, *Carabus cancellatus* (1), *Chrysomela staphylea* (1), *Formica* sp. (12), *Julus* sp. (1), apró rovar-törmelék (kleine Insektenbruchteile). — 185. [330.] **Tárnok**, 1911. **VI. 18**, *Agonum Mülleri* (1), *Elater nigrinus* (2), *Clythra laeviuscula* (1), *Lasius* sp. (10), lepkebáb (Schmetterlingspuppe). — 186. [181.] **Hortobágy**, 1907. **VI. 19**, *Stauronotus maroccanus* (2), *Palomena pratina* (1). — 187. [344.] **Újverbász**, 1913. **VI. 22**, madárfióka tollazata (Gefieder eines kleinen Vogels), *Carabus cancellatus* (1), *Hister quadrimaculatus* (1). — 188. [44.] **Ószöny**, 1902. **VI. 24**, *Cicindela germanica* (1), *Poecilus marginalis* (2), *P. punctulatus* (3), *Amara aenea* (1), *A.* sp. (1), *Harpalus* sp. (2), *H. distinguendus* (2), *Hister* sp. (1), *Aphodius* sp. (1), *Onthophagus taurus* (1), *Gymnopleurus pilularius* (1), *Serica holosericea* (1), *Cetonia hungarica* (1), *Psalidium maxillosum* (24), *Gryllus campestris* (2) és sok apró rovar-törmelék (und viele kleine Insektenbruchteile). — 189. [187.] **Keszegfalva**, 1907. **VI. 25**, *Hister quadrimaculatus* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1), eperfa-mag (Maulbeerkörner). — 190. [229.] **Lasztómér**, 1908. **VI. 25**,

(juv.) kis csigolya-csontok (kleine Wirbelsäulenknöchelchen), Zabrus tenebrioides (1), Acronyeta aceris (3 hernyó — 3 Raupen), eperfa-mag (Maulbeerkörner). — 191. [288.] Keszegfalú, 1909. **VI. 25**, Cicindela germanica (4), Chlaenius spoliatus (1), Poccillus cupreus (1), Harpalus aeneus (1), Onthophagus taurus (1), Phyllobius sericeus (1), Cassida murraea (3). — 192. [290.] Kőszeg, 1909. **VI. 25**, (2 juv.) Silpha obscura (3), Byrrhus pilula (1), Melolontha vulgaris (1), Julus sp. (1). — 193. [232.] Laszto m é r, 1908. **VI. 26**, Rhizotrogus solstitialis (3). — 194. [242.] Laszto m é r, 1908. **VI. 26**, (2 péld. — 2 Exempl.) csibe maradványai (Reste eine Kückelchens), Rhizotrogus solstitialis (1). — 195. [23.] Komárom, 1901. **VI. 27**, Helix obvia (1), Cicindela campestris (1), Anoxia pilosa (1), Formica rufa (5), Acridiidae sp. (2). — 196. [45.] Ószöny, 1902. **VI. 27**, Harpalus serripes (25), Staphylinus fulvipes (1), Byrrhus pilula (1), Onthophagus taurus (1), O. lemur (6), O. ovatus (2), Copris lunaris (1), Geotrupes vernalis (1), Tropinota hirta (1), Melolontha hippocastani (2), Tanymecus palliatus (2), Eurygaster maura (2). — 197. [46.] Ószöny, 1902. **VI. 28**, Bledius sp. (3), Melolontha hippocastani (1), Lacon murinus (2), Melanotus castaneipennis (1), Vespa sp. (1), Aelia acuminata (1), Coccidae sp. (7—8 paizs — 7—8 Schilder), Julus unilineatus (1), Helix obvia (1). — 198. [47.] Ószöny, 1902. **VI. 28**, Helix obvia (2), Rhaphigaster griseus (2), Coccidae sp. (6 paizs — 6 Schilder), Julus unilineatus (1). — 199. [234.] Laszto m é r, 1908. **VI. 29**, Calosoma inquisitor (1), Silpha obscura (1), apró rovar törmelék és csontok (kleine Insektenbruchteile und Knochen). — 200. [246.] Tiszapolgár, 1908. **VI. 29**, növényi magvak (Pflanzensamen). — 201. [197.] Szigetcsép, 1907. **VI. 30**, Copris lunaris (1), Stenobothrus sp. (3). — 202. [226.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, (juv.) Poccillus cupreus (1), 2 hernyó (2 Raupen), Stenobothrus sp. (1). — 203. [227.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, (juv.) Rhizotrogus solstitialis (1), Formica sp. (2), hernyó (Raupe). — 204. [228.] Laszto m é r, 1908. **VI. 30**, Rhizotrogus solstitialis (1), Gryllus campestris (1), eperfagyümölcs magva (Maulbeerkörner). — 205. [233.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, Agonum Mülleri (1), Harpalus aeneus (1), Rhizotrogus solstitialis (1), Stenobothrus sp. (1). — 206. [235.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, madártollak (Vogel-Federn), Chlaenius nitidulus (1), Rhizotrogus solstitialis (1), Gryllotalpa vulgaris (1). — 207. [236.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, Rhizotrogus solstitialis (1), Chrysis sp. (1), hernyó (Raupe 1), Gryllotalpa vulgaris (1). — 208. [237.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, Pterostichus niger (1), Rhizotrogus solstitialis (1). — 209. [238.] Megyeres, 1908. **VI. 30**, Chlaenius nitidulus (1), Harpalus distinguendus (1), Sitona tibialis (1). — 210. [239.] Tiszapolgár, 1908. **VI. 30**, Lacerta sp. (csontok — Knochen), Cicindela germanica (1), Onthophagus ovatus (1), Aphodius atramentarius (1), hernyó (Raupe 1).

- 211. [241.] Tiszapolgár, 1908. **VI. 30**, *Tanymecus palliatus* (1), *Psalidium maxillosum* (2), hernyó (Raupe 2), madárcsontok (Vogelwirbelknochen). — 212. [244.] Tiszapolgár, 1908. **VI. 30**, *Silpha obscura* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), apró rovartrömelék (kleine Insektenbruchstücke). — 213. [291.] Kőszeg, 1909. **VI. 30**, (2 juv.) *Poecilus cupreus* (1), *Harpalus distinguendus* (1), *Silpha obscura* (1), *Byrrhus pilula* (2), *Otiorrhynchus laevigatus* (2), *Julus* sp. (1). — 214. [345.] Újverbász, 1913. **VI.** apró csontok (kleine Knochen), *Pterostichus* sp. (1), *Psalidium maxillosum* (2), *Gryllotalpa vulgaris* (1). — 215. [24.] Ludas, 1901. *Ophonus* (*Platus*) *calceatus* (1), *Agonum Mülleri* (1), *Oniticellus fulvus* (2), *Geotrupes* sp. (1), *Elater nigrinus* (2), *Cleonus cinereus* (2), *Phytoecia* sp. (2), *Gryllotalpa vulgaris* (2), kukoricza-szemek (Maiskörner).
216. [245.] Tiszapolgár, 1908. **VII. 1**, *Otiorrhynchus ligustici* (1), növényi magvak (Pflanzensamen). — 217. [249.] Tiszapolgár, 1908. **VII. 1**, *Tropinota hirta* (2), *Stenobothrus* sp. (2), növényi magvak és trömelék (Pflanzensamen und Bruchstücke), kavics (Kieselchen). — 218. [230.] Lasztómér, 1908. **VII. 2**, *Onthophagus vacca* (1), *Rhizotrogus solstitialis* (3), *Phytonomus* sp. (1). — 219. [331.] Szigetcsép] 1911. **VII. 2**, *Anomala vitis* (1), *Anisoplia* sp. (3), *Phytonomus* sp. (1), *Cleonus cinereus* (1), rovartrömelék (Insektenbruchstücke). — 220. [332.] Szigetcsép, 1911. **VII. 2**, *Carabus violaceus* (1), *Anomala vitis* (3), *Cleonus cinereus* (1), *Dorcus parallelepipedus* (1), apró rovartrömelék (Insektenbruchstücke). — 221. [292.] Mikes (Torda-Aranyos m.), 1909, **VII. 4**, madárfióka (Vogeljunges), *Carabus cancellatus* (1), *C. Hampei* (1), *Pterostichus vulgaris* (1), *Pt. cupreus* (1), *Pt. lepidus* (2), *Staphylinus erythropterus* (2), *St. similis* (1), *Silpha obscura* (1), *Phytonomus punctatus* (1), *Reduvius personatus* (1), hernyó (Raupe 1), pók (Spinne 1). — 222. [25.] Ószőny (Herkály erdő), 1901. **VII. 5**, (♂ juv.) *Cicindela germanica* (2), *Leistus ferrugineus* (1), *Amara similata* (1), *Phyllopertha horticola* (1), *Serica holosericea* (1), *Cleonus piger* (1), *Formica rufa* (1), *Camponotus ligniperda* (1), *Stenobothrus* sp. (4). — 223. [155.] Nagyenyed, 1904. **VII. 5**, *Otiorrhynchus* sp. (1), *Cleonus cinereus* (1), *Stenobothrus* sp. (1), *Julus* sp. (5—6), apró lisztforma rovartrömelék (mehlartige Insektenbruchstücke). — 224. [108.] Iharosberény, 1905. **VII. 5**, *Anomale aurata* (1), *Ophonus pubescens* (1). — 225. [110.] Óverbász, 1905. **VII. 8**, *Carabus Ullrichi* (1), *Harpalus zabroides* (1), *Gryllus campestris* (2), *Eurygaster maura* (3), apró (? egér) csontok (kleine [? Maus] Knochen). — 226. [293.] Zebegény, 1909. **VII. 8**, *Harpalus distinguendus* (4), *Caccobius Schreberi* (1), *Aphodius subterraneus* (1), *A. prodromus* (5), *A. sticticus* (1), *A. luridus* (3). — 227. [109.] Keszegfalú, 1905. **VII. 9**, *Staphylinus edentulus* (1), *Phytonomus punctatus* (2), *Gryllus campestris* (1). — 228. [231.] Megyeres, 1908. **VII. 11**,

Leptura quadrifasciata (1), lepkebáb (Schmetterlingspuppen 2) cseresznye (Kirsche), hal-csontok (Fisch-Knochen). — 229. [251.] Lasztomé, 1908. **VII. 11**, *Pterostichus vulgaris* (1), *Pt. cupreus* (2), *Otiorrhynchus ligustici* (1), apró rovartörmelék (kleine Insektenbruchstücke), búzaszemek (Weizenkörner). — 230. [346.] Alsík, 1913. **VII. 15**, *Chlaenius nitidulus* (1), *Agonum viridicupreum* (1), 4 nagy hernyó (4 grosse Raupen). — 231. [26.] Komárom, 1901. **VII. 17**, *Cicindela germanica* (1), *Pterostichus marginalis* (3), *Caccobius Schreberi* (2), *Aphodius haemorrhoidalis* (1), *Psalidium maxillosum* (2), *Formica* sp. (2), *Acridiidarum* sp. (3), *Eurygaster maura* (2). — 232. [111.] Szigetcsép, 1905. **VII. 18**, *Silpha obscura* (1), *Cleonus cinereus* (1). — 233. [192.] Keszegfalu, 1907. **VII. 20**, *Carabus cancellatus* (1), *Silpha atrata* (1), *S. obscura* (2), 1 hernyó (1 Raupe), *Stenobothrus* sp. (5). — 234. [193.] Keszegfalu, 1907. **VII. 20**, *Staphylinus erythropterus* (1), *Stenobothrus* sp. (15). *Planorbis corneus* (1). — 235. [194.] Keszegfalu, 1907. **VII. 20**, *Silpha carinata* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), *Stenobothrus* sp. (20). — 236. [112.] Keszegfalu, 1905. **VII. 21**, egér (csontrészek és szőr) [Maus (Haare und Knochenteile)]. — 237. [157.] Keszegfalu, 1906. **VII. 25**, *Cleonus cinereus* (1), *Gryllotalpa vulgaris* (1). — 238. [314.] Kőszeg, 1910. **VII. 28**, (juv.) *Silpha carinata* (2), *S. obscura* (3), *Byrrhus pilula* (1). — 239. [315.] Kőszeg, 1910. **VII. 29**, (juv.) *Silpha carinata* (2), *S. obscura* (6). — 240. [27.] Ószöny (Herkályerdő), 1901. **VII. 30**, *Cicindela germanica* (1), *Pterostichus marginalis* (2), *Silpha obscura* (1), *Stenobothrus* sp. (4), *Aelia acuminata* (1), *Eurygaster maura* (5). — 241. [28.] Ószöny (Herkályerdő), 1901. **VII. 31**, *Carabus granulatus* (1), *Calathus erratus* (1), *Caccobius Schreberi* (1), *Polydrosus picus* (1), *Stenobothrus* sp. (2), 2 kavics (Kieselkörner) és sok eperfa-gyümölcs magja (und viele Maulbeerkörner). — 242. [182.] Szepes-tófalú, 1907. **VII.** *Carabus granulatus* (1), *Silpha obscura* (1), *Corymbites aeneus* (1), *Otiorrhynchus* sp. (1).

243. [247.] Tiszapolgár, 1908. **VIII. 1**, *Lacerta* sp. (csontok. — Knochen), *Opatrum sabulosum* (5), *Sitona sulcirostris* (1), növényi részek (Pflanzenreste). — 244. [333.] Szigetcsép, 1911. **VIII. 1**, *Harpalus tardus* (1), *Caloptenus italicus* (2), sok kukorica-szem (viele Maiskörner). — 245. [338.] Újverbász, 1912. **VIII. 1**, *Carabus cancellatus* (1), *Onthophagus ovatus* (10), növényi részek és magvak (Pflanzenreste und Samen). — 246. [30.] Ószöny (Herkályerdő), 1901. **VIII. 2**, *Harpalus* sp. (1), *Caloptenus italicus* (6). — 247. [243.] Tiszapolgár, 1908. **VIII. 2**, *Ablattaria laevigata* (1), *Aelia acuminata* (1), *Stenobothrus* sp. (3). — 248. [48.] Komárom, 1902. **VIII. 4**, *Pterostichus* (*Poecilus*) *punctulatus* (1), *Amara aenea* (1), *Anomala aenea* (11), *Melolontha vulgaris* (1 larva), *Psalidium maxillosum* (2), *Gryllus campestris* (5), *Eurygaster*

- maura (5). — 249. [49.] Ószőny, 1902. **VIII. 4**, *Pterostichus* (*Poecilus*) *marginalis* (1), *Anomala aenea* (22), *Opatrum sabulosum* (1), *Eurygaster maura* (2), *Crocidura leucodon* (csontok, Knochen), kavics (Kieselchen). — 250. [113.] Keszegfalu, 1905. **VIII. 4**, *Arvicola arvalis* (1), *Pterostichus cupreus* (1), *Staphylinus erythropterus* (1), *Acridiidae* sp. (1). — 251. [183.] Lasztomér, 1907. **VIII. 5**, *Carabus cancellatus* (1), *Ophonus* (*Platus*) *calceatus* (1), *Zabrus tenebrioides* (1), *Acridium aegyptium* (1), sok apró rovartrömelék (viele kleine Insektenbruchteile). — 252. [184.] Lasztomér, 1907. **VIII. 6**, *Carabus Zawadzkyi* var. *Rónayi* (1), *Zabrus tenebrioides* (1), *Caloptenus italicus* (2). — 253. [185.] Lasztomér, 1907. **VIII. 6**, *Carabus cancellatus* (1), *Pterostichus vulgaris* (1), *Zabrus tenebrioides* (1), *Silpha obscura* (1), *Caloptenus italicus* (1). — 254. [347.] Csík-Szent-Simon, 1913. **VIII. 7**, 2 cseresnye-mag (2 Kirschkerne), *Elater nigrinus* (1), *Aphodius fimetarius* (1), *Julus* sp. (1). — 255. [348.] CsíkSZEREDA, 1913. **VIII. 9**, egér (Maus), *Harpalus* sp. (1). — 256. [200.] Óverbász, 1907. **VIII. 15**, egér (Maus), *Helix ? pomatia* (1). — 257. [349.] Zsögöd, 1913. **VIII. 15**, *Carabus violaceus* (1), *C. cancellatus* (1), *Ilybius fenestratus* (1), *Silpha carinata* (1), *Elateridae* sp. (1), árpa-szemek (Gerste). — 258. [60.] Ószőny, 1903. **VIII. 16**, *Helix obvia* (1), *Otiorrhynchus* sp. (1), *Psilidium maxillosum* (1), *Vespa vulgaris* (1), kavics (Kieselchen), kevés juhgyapjú (wenig Schafwolle) és búzaszemek (Weizenkörner). — 259. [188.] Békés-ESABA, 1906. **VIII. 17**, *Dermestes ater* (1), *Opatrum sabulosum* (2), *Cleonus excoriatus* (1), *Cl. piger* (1), *Polistes gallica* (1), *Aelia acuminata* (1). — 260. [316.] Marosvásárhely, 1910. **VIII. 21**, apró rovartrömelék (kleine Insektenbruchstücke). — 261. [50.] Ószőny, 1902. **VIII. 26**, *Philonthus* sp. (1), *Geotrupes* sp. (1), *Gryllus campestris* (2), eperfa gyümölcsének magvai (Maulbeerkörner). — 262. [190.] Lasztomér, 1907. **VIII. 26**, *Carabus cancellatus* (1), *Harpalus distinguendus* (1), *Agonum viduum* (1), *Stenobothrus* sp. (1), növénymagvak (Pflanzen-samen). — 263. [191.] Lasztomér, 1907. **VIII. 26**, *Carabus cancellatus* (1) és növényi részek (Pflanzenreste). — 264. [29.] Ószőny, 1901. **VIII. 31**, kukoricaszemek (Maiskörner, 6).
265. [350.] Csík-Szent-Simon, 1913. **IX. 1**, egér (Maus), *Otiorrhynchus ovatus* (1), *Caloptenus italicus* (1). — 266. [114.] Óverbász, 1905. **IX. 3**, *Helix pomatia* (1), *Helops quisquilius* (1), *Lasius alienus* (10). — 267. [258.] Pápa, 1908. **XI. 3**, *Anisoplia austriaca* (4), *Locusta viridissima* (1). — 268. [240.] Laskod, 1908. **IX. 4**, *Harpalus tardus* (1), *Cleonus cinereus* (1), növényi trömelék (Pflanzenreste). — 269. [294.] Bethlen, 1909. **IX. 4**, *Harpalus* sp. (1), *Pentatomidae* sp. (1), kavicsok (Kiesel), növényi trömelék és magvak (Pflanzenreste und Samen). — 270. [257.] Megyeres, 1908. **IX. 6**, *Harpalus* sp. (1),

növényi törmelék (Pflanzenreste). — 271. [248.] Laskod, 1908. **IX. 7**, *Arvicola arvalis* (1). — 272. [256.] Óverbász, 1908. **IX. 10**, *Harpalus* sp. (1), *Serica holosericea* (1), *Acridiidae* sp. (1). — 273. [250.] Lasztómer, 1908. **IX. 16**, *Carabus* sp. (1 larva), *Harpalus* sp. (1), *Geotrupes stercorarius* (1), *Acridiidae* sp. (2). — 274. [4.] Liptóújvár, 1899. **IX. 18**, *Melolontha vulgaris* (1 larva), árpszem (Gerstekorn). — 275. [115.] Óverbász, 1905. **IX. 20**, *Staphylinus erythropterus* (1), *Agriotes ustulatus* (1), *A. lineatus* (1), *Otiorrhynchus ligustici* (1), *Dorcadion aethiops* (1). — 276. [82.] Komárom, 1904. **IX. 28**, csontdarabka (Knochensplitter), *Ophonus (Platus) calceatus* (1), *Geotrupes stercorarius* (1), *Phytonomus punctatus* (5), *Galeruca pomonae* (1), *Vespa vulgaris* (1), *Gryllus campestris* (1). — 277. [83.] Komárom, 1904. **IX. 28**, *Helix pomatia* (1), *Aphodius inquinatus* (20), *A. prodromus* (1), *Geotrupes* sp. (1), *Sitona humeralis* (2). — 278. [116.] Óverbász, 1905. **IX. 29**, egér (Maus), kukorica- és búzaszemek (Mais- und Weizenkörner).

279. [317.] Szigetcsép, 1910. **X. 1**, *Caloptenus italicus* (2). — 280. [51.] Ószöny, 1902. **X. 7**, *Helix obvia* (2), *Phytonomus punctatus* (1), *Vespa gallica* (1), *Gryllus campestris* (22). — 281. [52.] Ószöny, 1902. **X. 7**, *Aphodius inquinatus* (2), *A. serotinus* (3), *Gryllus campestris* (6), *Julus unilineatus* (1), árpszemek (Gerstekörner, 22). — 282. [84.] Komárom, 1904. **X. 10**, *Arvicola arvalis* (1), *Phytonomus punctatus* (1), *Gryllus campestris* (1) és sok búzaszem (und viele Weizenkörner). — 283. [318.] Ócsa, 1910. **X. 11**, egér (Maus), kukorica-szemek (Maiskörner). — 284. [53.] N.-Igmánd, 1902. **X. 12**, *Geotrupes* sp. (1), *Phytonomus punctatus* (1), *Lasius* sp. (18), *Camponotus* sp. (2), *Gryllus campestris* (2), búza-szemek (Weizenkörner, 8). — 285. [117.] Keszegfalu, 1905. **X. 13**, *Gryllus campestris* (18). — 286. [202.] Megyercs, 1907. **X. 14**, *Helix vindobonensis* (1), *Gryllus campestris* (2). — 287. [31.] Komárom, 1901. **X. 16**, *Philonthus* sp. (1), *Staphylinidae* sp. (1 larva), *Onthophagus nuchicornis* (1), *Oniticellus fulvus* (1), *Gryllus campestris* (3), *Eurygaster maura* (1), *Dolycoris baccarum* (2). — 288. [54.] Görgény-Szent-Imre, 1902. **X. 16**, *Epeira* sp. (1). — 289. [118.] Keszegfalu, 1905. **X. 16**, *Arvicola arvalis* (1), *Gryllus campestris* (1), kukorica-szemek (Maiskörner). — 290. [119.] Keszegfalu, 1905. **X. 19**, *Gryllus campestris* (19). — 291. [334.] Győr, 1911. **X. 19**, *Erirhinus* sp. (1), *Galeruca tanaceti* (1), búzaszemek és növényi törmelék (Weizenkörner und Pflanzenbruchteile). — 292. [335.] Vének, 1911. **X. 19**, *Arvicola arvalis* (1), *Gryllus campestris* (2). — 293. [61.] N.-Elemér, 1903. **X. 21**, egér (Maus), *Cleonus ophthalmicus* (1), lepkebáb (Schmetterlingspuppe, (1), *Acridiidae* sp. (1). — 294. [120.] Keszegfalu, 1905. **X. 21**, hús-darabkák (Fleischstücke), *Carabus granulatus* (1), *Gryllus campestris* (10), búza-szemek (Weizenkörner). — 295. [295.]

Leibitz, 1909. **X. 22**, *Aphodius fimetarius* (6), *A. melanostictus* (4), árpaszemek és növényi törmelék (Gerstekörner und Pflanzenreste). — 296. [296.] Tátraháza, 1909. **X. 24**, csontdarabka (Knochensplitter), *Gryllus campestris* (1), *Stenobothrus* sp. (6). — 297. [297.] Tátraháza, 1909. **X. 24**, *Psalidium maxillosum* (1), *Cleonus cinereus* (1), *Notaris acridulus* (1), *Stenobothrus* sp. (15.) — 298. [62.] N.-Elemér, 1903. **X. 25**, egér (1), *Agrion* sp. (1), kukorica-törmelék (Maisbruchstücke). — 299. [351.] Zsögöd, 1913. **X. 28**, egér (1), *Aphodius fimetarius* (4), *Phytonomus variabilis* (2). — 300. [121.] Keszegfalú, 1905. **X. 30**, *Helix obvia* (1), *Cleonus cinereus* (1), *Gryllus campestris* (3). — 301. [122.] Keszegfalú, 1905. **X. 30**, *Arvicola arvalis* (1), *Staphylinus edentulus* (1), *Gryllus campestris* (1). — 302. [204.] Oravicabánya, 1907. **X. 30**, *Phytonomus variabilis* (1), *Stenobothrus* sp. (6), növényi törmelék (Pflanzenreste). — 303. [319.] Dunavecse, 1910. **X. 30**, *Arvicola arvalis* (1).

304. [63.] Ószőny, 1903. **XI. 1**, *Arvicola arvalis* (1), *Pterostichus cupreus* (1), *Harpalus aeneus* (3), *Gryllus campestris* (1), kukorica-szem (Maiskorn), szőlőmag (Weintraubenkörner). — 305. [206.] Ollár, 1907. **XI. 3**, árpa-szemek (Gerstenkörner). — 306. [123.] Iharosberény, 1905. **XI. 4**, *Amara eurynota* (1), *Aphodius fimetarius* (1), *A. sticticus* (1), *Cantharis* sp. (1 larva), *Phytonomus elongatus* (1), *Gryllus campestris* (10). — 307. [156.] Suska, 1906. **XI. 4**, egér (Maus), *Aphodius sticticus* (1), *Notaris acridulus* (1), kukorica-szemek (Maiskörner). — 308. [158.] Keszegfalú, 1906. **XI. 5**, *Staphylinus erythropterus* (1), *Aphodius sticticus* (2), *Phytonomus* sp. (1), *Galeruca tanacetii* (2), *Gryllus campestris* (7). — 309. [162.] Debrecen, 1906. **XI. 7**, egér (Maus), *Buliminus* sp. (1), *Camponotus ligniperdus* (1), *Formica rufa* (1). — 310. [124.] Oravicabánya, 1905. **XI. 12**, növényi törmelék (Pflanzliche Reste), *Geotrupes stercorarius* (1), *Gryllus campestris* (2). — 311. [5.] Överbász, 1899. **XI. 14**, *Helix* sp. (1), *Geotrupes silvaticus* (1), kukorica (Mais). — 312. [216.] Sárospatak, 1907. **XI. 16**, egér (Maus), *Aphodius sticticus* (3), *Elateridarum* sp. (1 larva), lepkebáb (Schmetterlingspuppe). — 313. [217.] Sárospatak, 1907. **XI. 16**, *Camponotus ligniperdus* (30). — 314. [125.] Keszegfalú, 1905. **XI. 17**, egér (Maus), *Amara eurynota* (1), *Staphylinus* sp. (1), *Aphodius fimetarius* (1), *Phytonomus punctatus* (1), kukorica-szemek (Maiskörner). — 315. [126.] Kákova, 1905. **XI. 19**, *Cleonus cinereus* (1), *Gryllus campestris* (3), búzaszem (Weizenkorn). — 316. [85.] Överbász, 1904. **XI. 24**, *Helix obvia* (3), *Buliminus tridens* (1), *Pterostichus niger* (3), *Geotrupes* sp. (1), kukorica-szemek és törmelékük (Maiskörner und deren Bruchteile). — 317. [64.] Görgény-Szent-Imre, 1903. **XI. 25**, egér (Maus), *Helix striata* (2), *Drasterius bimaculatus* (1), *Elater* sp. (1), *Coleopterorum* larva

(1), kendermagvak (Hanfkörner), kukorica-szemek (Maiskörner). — 318. [336.] Újverbász, 1911. **XI. 27**, *Phytonomus variabilis* (1), *Gryllus campestris* (3), árpa-szemek (Gerstenkörner).

319. [267.] Temes-Királyfalu, 1908. **XII. 2**, egér (Maus), kukorica-szemek és törmelékük (Maiskörner und deren Bruchteile). — 320. [163.] Németcsernye, 1906. **XII. 3**, egér (Maus), árpa (Gerste). — 321. [164.] Németcsernye, 1906. **XII. 3**, *Ophonus pubescens* (1), kukorica-szemek (Maiskörner). — 322. [298.] Leibitz, 1909. **XII. 3**, *Carabus* sp. (1), *Chrysomela marcasitica* (1), árpa-szemek (Gerstekörner), egérszörök (Mäusehaare). — 323. [127.] Keszegfalu, 1905. **XII. 4**, *Gryllus campestris* (3). — 324. [299.] Csála, 1909. **XII. 5**, kukorica-és árpa-szemek törmeléke (Mais- und Gerstekörner-Bruchteile). — 325. [337.] Tata, 1911. **XII. 5**, *Amara eurynota* (2), *Sitona sulcirostris* (1), *Cleonus cinereus* (1). — 326. [66.] Ószőny, 1903. **XII. 6**, egér (Maus), *Amara eurynota* (38), kevés búzaszem (wenig Weizenkörner). — 327. [270.] Algyógy, 1908. **XII. 6**, egér (Maus), sok kukoricatörmelék (viel Maisbruchteile). 328. [271.] Algyógy, 1908. **XII. 6**, sok kukoricatörmelék (viel Maisfragmente). — 329. [128.] Keszegfalu, 1905. **XII. 7**, *Aphodius prodromus* (5), *Gryllus campestris* (1), zabszemek (Haferkörner). 330. [339.] Óverbász, 1912. **XII. 7**, *Coleopterorum larva* (1), kukorica és zabtörmelék (Mais und Haferfragmente). — 331. [87.] Szigetcsép, 1904. **XII. 9**, *Staphylinus erythropterus* (1), *Sitona tibialis* (2), növényi törmelék (Pflanzenfragmente). — 332. [205.] Törökbecse, 1907. **XII. 10**, egér (Maus), *Vespa vulgaris* (1), növényi törmelék (Pflanzenfragmente). — 333. [86.] Komárom, 1904. **XII. 14**, *Philonthus* sp. (1), növényi törmelék néhány maggal (Pflanzliche Bruchteile und einige Samen). — 334. [88.] Szigetesép, 1904. **XII. 14**, növényi részek és sertéssörték (Pflanzliche Reste und Schweinsborsten). — 335. [225.] Óverbász, 1907. **XII. 14**, *Geotrupes* sp. (1), *Formica* sp. (sok törmeléke. — Viele Bruchteile). — 336. [300.] Arad, 1909. **XII. 15**, egér (Maus), *Harpalus distinguendus* (3), *Staphylinus edentulus* (1), *Gryllus campestris* (10). — 337. [166.] Kákova, 1906. **XII. 17**, egér (Maus). — 338. [159.] Keszegfalu, 1906. **XII. 20**, 1 filléres pénzdarab (1 Heller Geldstück). — 339. [161.] Keszegfalu, 1906. **XII. 20**, egér (Maus), növényi törmelék és magvak (Pflanzenbruchteile und Samen). — 340. [65.] Salgótarján, 1903. **XII. 21**, *Geotrupes* sp. (1), *Gryllus campestris* (1), csontszilánk (Knochensplitter), búzaszemek (Weizenkörner). — 341. [218.] Lasztómér, 1907. **XII. 21**, kukoricatörmelék (Maisfragmente). — 342. [261.] Csepelsziget, 1908. **XII. 21**, *Helix obvia* (1). — 343. [196.] Belobreska, 1907. **XII. 22**, *Vespa vulgaris* (1), kukoricatörmelék (Maisfragmente). — 344. [340.] Zsögöd, 1912. **XII. 22**, árpa-szemek és törmelékük (Gerstenkörner und deren Fragmente). — 345. [272.]

Szerb-Pozsezsena, 1908. **XII. 24**, Cicindela campestris (1), Phytodecta viminalis (1), Spingidae sp. (báb. — Puppe), Camponotus vagus (3), Gryllus campestris (7). — 346. [203.] Divics, 1907. **XII. 28**, Galeruca tanaceti (1), G. pomonae (1), kukorica-törmelék (Maisfragmente). — 347. [320.] Báld, 1910. **XII. 28**, egér (Maus), Agriotes sp. (2 larva), kukorica és búza-szemek (Mais und Weizenkörner). — 348. [55.] Görgény-Szent-Imre, 1902. **XII. 29**, búza-szemek (Weizenkörner) és felismerhetetlen apró törmelék (und kleine nicht erkennbare Fragmente). — 349. [160.] Keszegfalú, 1906. **XII. 30**, egér-szörök (Mäusehaare), madár-csőr (Vogelschnabel), kukorica és árpaszemek (Mais und Gerstekörner). — 350. [201.] R.-Pozsezsena, 1907. **XII. 24**, egér-csontok (Mäuseknochen), kukorica-törmelék (Maisfragmente). — 351. [321.] Báld, 1910. **XII. 31**, egér-szörök (Mäusehaare), kukorica (Mais).

A fenti megvizsgált anyag alapján megállapítható, hogy a szarka tápláléka részben növényi, részben állati eredetű és a természet rendjének megfelelően a téli hónapokban inkább növényi, a nyáriakban állati anyagokból áll.

A táplálékról és annak az egyes hónapokban való elosztódásairól a következő kimutatás nyújt kellő tájékoztatást.

Nach obigem untersuchten Material kann festgestellt werden, dass die Nahrung der Elster so vegetabilischer wie auch tierischer Abstammung und den Naturgesetzen gemäss in den Wintermonaten mehr vegetabilischer, in den Sommermonaten aber tierischer Herkunft ist.

Über die Nahrung und deren Verteilung in den einzelnen Monaten gibt nachfolgende Tabelle einen guten Überblick.

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Összesen Zusammen
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
I. Növényi anyagok (Vegetabilische Stoffe):													
Tengeri (Mais)	21	16	9	2	1	1	.	2	1	3	7	12	75
Búza (Weizen)	4	4	3	1	.	.	1	1	1	4	1	4	24
Árpa (Gerste)	2	9	1	1	.	.	.	1	1	2	2	4	23
Zab (Hafer)	.	1	2	1	.	.	.	.	.	.	.	2	6
Tökmag (Kürbiskerne)	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
Kendermag (Hanfsamen)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Összesen Zusammen
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
Cseresnye (Kirsche)	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	2
Eperfagyümlöcs (Maulbeere)	.	.	.	.	.	4	1	1	.	.	.	.	6
Csipkerózsamag (Hagebuttenkőrner)	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
Szőlőmag (Weintraubenkerne)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1
Bab (Böhenen)	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
Növénymag (Pflanzensamen)	1	1	.	2	.	1	2	2	1	.	.	2	12
Szalmatörmelék (Strohfragmente)	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
Növényi törmelék (Vegetabilische Fragmente)	11	11	7	3	.	1	1	3	3	3	1	5	49
II. Állati anyagok (Tierische Stoffe):													
Egér (Maus)	9	3	5	2	3	.	1	2	2	4	5	13	49
Pocok (Arvicola arvalis L.)	.	.	.	.	1	.	.	1	1	5	1	.	9
Mezei cziczikány (Crocidura leucodon)	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	1
Madár (pl. csibe — Vogel z. B. Hühnen)	2	1	.	1	.	2	.	.	.	.	.	1	7
Gyík (Lacerta sp.)	.	.	.	1	16	.	1	1	.	.	.	.	19
Hal (Fisch)	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1
Nagyobb csontok darabkái (Teilchen grösserer Knochen)	4	3	4	.	1	.	.	.	1	1	.	1	15
Kisebb állatok csontjai (Knochen kleinerer Tiere)	1	1	.	.	1	3	1	.	.	.	.	.	7
Hús (Fleisch)	4	2	2	.	.	.	.	.	.	1	.	.	5
Tojáshéjdarabkák (Eischalenteile)	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	2
Sörték, szörök, gyapju (Borsten, Haare, Wolle)	2	2	.	.	.	.	.	1	.	.	.	1	6
Csigák (Mollusca):													
Helix obvia Hartm.	.	.	1	.	3	3	.	2	.	2	1	1	13
— pomatia L.	.	1	.	.	3	.	.	1	2	.	.	.	7
— vindobonensis	.	.	.	.	1	.	.	.	.	1	.	.	2
— sp.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1	.	2

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Össze- sen Zusam- men
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
<i>Buliminus tridens</i> Müll.											1		1
— sp.	3										1		4
Pupa sp.						1							1
<i>Planorbis corneus</i>						1	1						2
Bogarak (Coleoptera):													
<i>Cicindela campestris</i> L.					3	1						1	5
— <i>germanica</i> L.					3	3							6
<i>Calosoma inquisitor</i> L.					1	1							2
<i>Carabus violaceus</i> L.							1	1					2
— <i>cancellatus</i> Ill.			1		1	2	2	5					11
— <i>granulatus</i> L.				1			2			1			4
— <i>Ullrichi</i> Germ.							1						1
— <i>Hampei</i> Küst.							1						1
— <i>Zawadzskyi</i> var. <i>Rónayi</i> Csiki								1					1
— sp.												1	1
— sp. (larva)									1				1
<i>Leistus ferrugineus</i> L.							1						1
<i>Elaphrus uliginosus</i> F.						1							1
<i>Bembidion Andreae</i> F.			1										1
<i>Agonum viduum</i> Panz.			1					1					2
— <i>viridicupreum</i> Goeze				1	1		1						3
— <i>Mülleri</i> Hbst.				1	2	3							6
<i>Calathus erratus</i> Sahlbg.							1						1
<i>Lagarus vernalis</i> Panz.		1			1								2
<i>Pterostichus punctulatus</i>						1		1					2
— <i>marginalis</i> Dej.						1	2	1					4
— <i>lepidus</i> Leske						1	1						2
— <i>cupreus</i> L.				2	1	3	2	1			1		10
— sp.						1							1
— <i>vulgaris</i> L.							2						2
— <i>strenuus</i> Panz.		1											1
— <i>niger</i> Schall.			1			1					1		3
<i>Amara eurynota</i> Panz.											2	2	4

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Össze- sen Zusam- men
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
— bifrons F.		1											1
— aenea Deg.			1	1	1	1		1					5
— similata Gyll.							1						1
— sp.						1							1
Zabrus tenebrioides Goeze					1	1		2					4
Ophonus pubescens Müll.					1		1					1	3
— calceatus Duft.				2		1		1	1				5
Harpalus aeneus L.			4	8	3	2						1	18
— distinguendus Duft.			1	1	4	4	1					1	12
— serripes Quens.						1							1
— zabroides Dej.							1						1
— tardus Panz.					6			1	1				8
— smaragdinus Duft.				1	3								4
— picipennis Duft.					4								4
— sp.						1		2	3				6
— sp. (larva)					1								1
Badister peltatus Panz.					2								2
Chlaenius nitidulus Schruk.					1	2	1						4
— spoliatus Rossi						1							1
Panagaeus bipustulatus F.					1								1
Brachynus crepitans L.				1									1
Ilybius fenestratus F.								1					1
Graphoderes cinereus L.	1												1
Dytiscidarum sp. (larva)			1										1
Staphylinus sp.					2							1	3
Staphylinus globulifer Fourer. (edentulus, similis)	1					1	2			1		1	6
— erythropterus L.							2	1	1		1	1	6
— fulvipes Scop.						1							1
Tachinus sp.		1											1
Bledius sp.							1						1
Philonthus sp.	1	1						1		1		1	5
Staphylinidarum sp. (larva)										1			1
Silpha obscura L.	1		2		2	7	7	1					20
— carinata Hbst.						1	3	1					5

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalte gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Összesen Zusammen
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
Phosphuga atrata L.							1						1
Ablattaria laevigata F.								1					1
Necrophorus vespillo L.				1									1
Hister quadrimaculatus L.				4	1	2							7
— fimetarius Hbst.			1	1	2								4
— quadrinotatus Scriba				1	1								2
— sp.						1							1
Byrrhus pilula						4	1						5
Dermestes ater Ol.								1					1
Helophorus aquaticus L.		1											1
Dorcus parallelepipedus L.							1						1
Gymnopleurus pilularius L.						1							1
Copris lunaris L.					6	2							8
Onthophagus Amyntas Ol.					1								1
— taurus Schreb.				1	1	2							4
— verticicornis Laich.					2								2
— vacca L.							1						1
— lemur F.						1							1
— ovatus L.						1		1					2
— fracticornis Preysl.				1									1
— nuchicornis L.								1					1
Caccobius Schreberi L.							3						3
Oniticellus fulvus Goeze				1	1	1				1			4
Aphodius erraticus L.					3								3
— fimetarius L.		1	1	2				1		2	2		9
Aphodius atramentarius Er.					1	1							2
— prodromus Brahm			3	2	1	1			1			1	9
— melanostictus Schmidt			1							1			2
— sticticus Panz.			3	1	1	1					4		10
— inquinatus F.			2	1					1	1			5
— merdarius F.				1									1
— granarius L.				2	2								4
— subterraneus L.							1						1
— luridus F.							1						1
— haemorrhoidalis L.							1						1

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Össze- sen Zusam- men
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
<i>Aphodius serotinus</i> Panz.										1			1
— sp.						1							1
<i>Geotrupes stercorarius</i> L.			1						2		1		4
— <i>vernalis</i> L.					1	1							2
— <i>silvaticus</i> Pz.											1		1
— sp.					1	1		1	1	1	1	2	8
<i>Pentodon idiota</i> Hbst.				1	3								4
<i>Rhizotrogus aequinoctialis</i> Hbst.			1	1	1								3
— <i>solstitialis</i> L.						8	1						9
— sp.					1								1
— sp. (larva)				1									1
<i>Anoxia pilosa</i> F.						1							1
<i>Melolontha hippocastani</i> F.				1	8	7							16
— <i>vulgaris</i> F.				3	8	2		1	1				15
<i>Serica holosericea</i> Scop.				2	1	1	1		1				6
<i>Anomala vitis</i> F.							2						2
— <i>aurata</i> F.							1						1
— <i>aenea</i> Deg.								1					1
<i>Phyllopertha horticola</i> L.						1	1						2
<i>Anisoplia austriaca</i> Hbst.									1				1
— <i>lata</i> Er.	1												1
— sp.					1	1							2
<i>Tropinota hirta</i> Poda				3	14	2	1						20
<i>Cetonia metallica</i> F.					2								2
<i>Cetonia hungarica</i> Hbst.						1							1
<i>Valgus hemipterus</i> L.					1								1
<i>Gnorimus variabilis</i> L.					1								1
<i>Lacon murinus</i> L.					2	1							3
<i>Drasterius bimaculatus</i> Rossi												1	1
<i>Elater ephippium</i> Ol.					1								1
— <i>nigerrimus</i> Lac.					3								3
— <i>nigrinus</i> Payk.						2		1					3
— sp.											1		1
<i>Melanotus castanipes</i> Payk.					7	1							8

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Össze- sen Zusam- men
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
<i>Limonium aeruginosus</i> Ol.			1										1
<i>Athous niger</i> L.					1								1
<i>Ludius aeneus</i> L.							1						1
<i>Agriotes</i> sp.		1											1
— sp. (larva)				1								1	2
— <i>ustulatus</i> Schall.					1				1				2
— <i>sputator</i> L.					1								1
— <i>lineatus</i> L.									1				1
<i>Adrastus limbatus</i> F.				1									1
<i>Elateridarum</i> sp.								1					1
— sp. (larva)						1					1		2
<i>Cantharis</i> sp. (larva)	1	7	1								1		10
<i>Opatrum sabulosum</i> L.			1					3					4
<i>Helops quisquilius</i>									1				1
<i>Notoxus monocerus</i> L.					1								1
<i>Otiorrhynchus multipunctatus</i> F.				1									1
— sp.			1		1		2	1					5
— <i>ligustici</i> L.			1	8	2	2	3		1				17
— <i>laevigatus</i> F.						1							1
<i>Peritelus familiaris</i> Boh.					3								3
<i>Phyllobius glaucus</i> Scop.				1									1
— <i>betulae</i> F.			1	1									2
— <i>oblongus</i> L.		1											1
— sp.	1		1										2
<i>Polydrosus sericeus</i> Schall.						1							1
— <i>picus</i> F.							1						1
<i>Sitona tibialis</i> Hbst.			2			1						1	4
— <i>sulcifrons</i> Thbg.			1						1			1	3
— <i>humeralis</i> Steph.			1							1			2
— sp.			2										2
<i>Eusomus ovulum</i> Germ.					1								1
<i>Psalidium maxillosum</i> F.	1	1		2	4	4	1	2			1		16
<i>Tanymecus palliatus</i> F.				3	5	3							11
<i>Cleonus</i> sp.		2											2

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Összesen Zusammen
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
<i>Cleonus cinereus</i> Schrnk.	1	.	4	3	7	1	4	.	1	2	2	.	25
— <i>piger</i> Scop.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.	.	.	3
— <i>ophthalmicus</i> Rossi (<i>pedestris</i> Pd.)	.	.	1	.	1	.	.	.	1	.	.	.	3
— <i>excoriatus</i> Gyll.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	1
— <i>punctiventris</i> Germ.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	3
<i>Minyops variolosus</i> F.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Alophus triguttatus</i> F.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Phytonomus variabilis</i> Hbst.	.	.	1	.	.	1	.	.	2	.	1	.	5
— <i>sp.</i>	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	1	3
— <i>elongatus</i> Payk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1
— <i>punctatus</i> F.	.	5	1	.	3	.	2	.	1	3	1	.	16
<i>Erirrhinus</i> sp.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1
<i>Notaris acridulus</i> L.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	2
<i>Dorytomus</i> sp.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
— <i>longimanus</i> Forst.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Coeliodes cardui</i> Hbst.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Baris lepidii</i> Germ.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
— <i>coerulescens</i> Scop.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Sphenophorus abbreviatus</i> F.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Anthonomus cinctus</i> Koll.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1
<i>Rhagium mordax</i> Deg.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Leptura quadrfasciata</i> L.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1
<i>Dorcadion aethiops</i> Scop.	.	.	.	1	2	.	.	.	1	.	.	.	4
— <i>fulvum</i> Scop.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
— <i>Cervae</i> Friv.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1
— <i>pedestre</i> Poda	.	.	.	1	2	.	.	.	.	.	.	.	3
<i>Phytoecia</i> sp.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1
<i>Chrysomela marcasitica</i> Germ.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
— <i>staphylea</i> L.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1
<i>Phytodecta viminalis</i> L.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
<i>Phaedon cochleariae</i> F.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Galeruca tanaceti</i> L.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	1	.	3
— <i>pomonae</i> Scop.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	1
<i>Clythra laeviuscula</i> Ratzb.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Összesen Zusammen	
	hónapok szerint — nach Monaten													
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.		
Longitarsus sp.					1									1
Cassida viridis L.				1										1
— murraea L.						1								1
— nobilis L.				1										1
— nebulosa L.					2									2
Subcoecinnella 24-punctata L.		1												1
Coleopterorum sp. (larva)												1	1	2
Lepkék (Lepidoptera):														
Lepkehernyó (Raupe)						4	3							7
Lepkebáb (Puppe)		2	1	1		1	1			1	1	1		9
Cossus cossus L. (hernyó — Raupe)		1												1
Acronycta aceris L. (hernyó — Raupe)						1								1
Hártyásszárnyúak (Hymenoptera):														
Chrysis sp.						1								1
Vespa vulgaris L.	2		1					1	1				2	7
— sp.						1								1
Polistes gallica L.								1		1				2
Ichneumonidarum sp.			1											1
Formica sp.	1					2	1						1	5
— rufa L.						1	1					1		3
Lasius sp.						1				1				2
Lasius alienus Först.									1					1
— niger			1											1
Camponotus sp.										1				1
— pubescens F.							1					1		2
— vagus Scop.				1									1	2
Legyek (Diptera):														
Lucilia sp.			1											1
Szitakötők (Odonata):														
Libellulidarum sp. larva					1									1
Agrion sp.										1				1

A gyomortartalomban talált tárgy megnevezése Benennung des im Mageninhalt gefundenen Gegenstandes	Az esetek száma — Anzahl der Fälle												Összesen Zusammen
	hónapok szerint — nach Monaten												
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
Egyenesszárnyúak (Orthoptera):													
Forficula auricularia L.		1											1
Acridiidarum sp.						1	1	1	2	1			6
Stenobothrus sp.						4	8	2		4			18
Stauronotus maroccanus Thbg.						1							1
Acridium aegyptium L.								1					1
Caloptenus italicus L.						1	1	3	1	1			7
Locusta viridissima L.									1				1
Gryllus campestris L.	1	1	2	2	13	4	2	2	1	18	6	5	57
Gryllotalpa vulgaris L.	3	2	2		7	5	1						20
Félszárnyúak (Hemiptera):													
Pentatomidarum sp.									1				1
Aelia acuminata L.			2	1		1	1	2					7
Eurygaster maura			1	1	1	1	3	2		1			10
Odontotarsus purpureolineatus						1							1
Rhaphigaster nebulosa L.							1						1
Dolycoris baccarum L.										1			1
Palomena prasina L.				1	2	1							4
Harpactor iracundus			1		1								2
Reduvius personatus							1						1
Coccidarum sp.		1				2							3
Felismerhetetlen rovartrömlék (nicht erkennbare Insektenbruchteile)	1			3	5	5	4	2					20
Pókfélék (Arachnoidea):													
Araneorum sp.					1		1						2
Epeira sp.										1			1
Százlábúak (Myriapoda):													
Julus sp.				1		3	1	1					6
— unilineatus			5			2				1			8

Ezekén kívül ásványi eredetű anyagokat is találtam a gyomortartalomban, így homokszemeket, kisebb-nagyobb kavicsdarabokat (8) vagy mészkődarabkát (1). A fénylő, csillogó anyagot pedig egy darab 1 filléres bronzpénz képviseli.

A megvizsgált anyag azt is bizonyítja, hogy a sok szemes takarmány nem mindig a gazdasági udvarról elcsent anyag, hanem sokszor a háziállatok, főleg a ló trágyájából kerül ki. Így a legtöbb alkalommal a zab vagy árpszemek mellett ott találjuk a különféle ganajturó bogarakat (*Geotrupes*, *Copris*, *Onthophagus*, *Oniticellus*, *Aphodius*), ékes bizonyosságául annak, hogy a táplálék honnan került.

A szarka hasznos működését bizonyítja az a sok emlős (egér, poczok, cziczkány), melyet elfogyaszt, különösen pedig a késő őszi és téli hónapokban, valamint az a tömördek rovar is, melyek között sok a kártékony. A szarka rovertápláléka is nagyrészt a nagy mennyiségben fellépő kártékony rovarokból áll (pl. cserebogarak, szipolyok, drótféreg, barkók, tücskök, sáskák, marokkói sáska), mert ezeket találja működési területén legkönnyebben meg.

Amilyen jó és hasznos működést fejt ki eképpen a szarka, époly kártékony más oldalról. Így az irodalomból is eléggé ismert csibe- és éneklő madarat rabló természetét a megvizsgált anyag is eléggé bizonyítja. Madárfiókák, csibék marad-

Ausserdem anden sich im Mageninhalt auch mineralische Materialien, so Sandkörner, kleinere oder grössere Kieselsteinchen (8) oder Kalksteinchen (1). Die glänzenden, funkelnden Gegenstände vertritt ein 1 Heller Bronzegeldstück.

Das untersuchte Material beweist uns, dass die vielen Getreidekörner des Mageninhalts nicht immer aus dem Wirtshof erhascht werden, sondern vielmals aus dem Dünger der Haustiere, besonders der Pferde stammen. So finden wir neben den Hafer- oder Gerstekörnern meist die verschiedenen Mistkäfer (*Geotrupes*, *Copris*, *Onthophagus*, *Oniticellus*, *Aphodius*) in Anzahl an, als besten Beweis über die Herkunft der Nahrung.

Die nützliche Funktion der Elster beweisen die vielen kleinen Säugtiere (Mäuse, Feldmäuse, Spitzmäuse) die sie vertilgt, besonders in den Spätherbst- und Wintermonaten, und die Massen von Insekten, darunter viele Schädlinge, die ihr zur Nahrung dienen. Die Insektennahrung besteht grösstenteils aus in Anzahl auftretenden Insekten (z. B. Maikäfer, Anisoplien, Dratwürmer, Rübenrüssler, Gryllen, Feldheuschrecken, Marokkanische Wanderheuschrecke), denn diese findet sie am leichtesten in ihrem Revier.

Wie immer nun auch diese nützliche Funktion der Elster ist, ebenso schädlich ist sie andererseits. So beweist das untersuchte Material jene gut bekannte Natur der Elster als Räuber der Hühnerkücklein und junger Singvögel. Die Überreste

ványai nem egyszer kerülnek a gyomortartalomból elibénk lábak, csőr, tollak, csontok stb. alakjában. De rovására kell irnunk, hogy egyes vidékeken rendszeresen vadássza az apró gyíkokat, a hasznos futrinkákat, stb. melyek elpusztítása hasznos működésük miatt fájlandó.

De nemcsak ezeknek a hasznos állatoknak a pusztítása van a rovásán, hanem feljegyezhetjük a bizonyítékok alapján tojásrabló természetét is. Nemcsak a tyuk-, hanem más madarak tojása is kedvenc eledele lehet, mert sokszor találjuk begyében az apró tojáshéjdarabkák mellett a tojás sárgájától összeragasztott vagy bevont egyéb táplálékot.

dieser finden wir oft im Mageninhalt in Gestalt von Füßen, Schnabelteilen, Federn, Knochen u. s. w. Auch müssen wir ihr auferlegen, dass sie in einzelnen Gebieten regelmässig auf junge Eidechsen, grosse Laufkäfer (*Carabus*) u. s. w. Jagd macht, was um deren Nützlichkeit sehr zu beklagen ist.

Aber nicht nur die Vertilgung dieser nützlichen Tiere hat die Elster am Gewissen, sondern wir müssen bezugnehmend auf die Belege aufzeichnen, dass sie auch ein Eierdieb ist. Nicht nur Hühner-, sondern auch andere Vogeleier scheinen ihr ein Leckerbissen zu seien, da wir im Mageninhalt oft kleine Splitter von Eischalen und durch Eidotter zusammengeklebte oder überzogene übrige Nahrungsmittel finden.